

Čeština v kontextu indoevropských jazyků (úvod do etymologie)

Doporučená literatura:

Večerka, R. a kol., *K pramenům slov. Uvedení do etymologie*, 2006;
Karlík, P. a kol., *Nový encyklopedický slovník češtiny* (www.czechency.org);
Lamprecht, A., *Praslovanština*, 1987;
Šlosar, D., Bauer, J., Lamprecht, A., *Historický vývoj češtiny: hláskosloví, tvarosloví, skladba*, 1977.

Okruhy ke zkoušce:

1. Co je etymologie
deetymologizace, slovo značkové, slovo popisné, etymon, historie etymologie
2. Co je historickosrovnávací metoda
indoevropský vokalismus, indoevropský konsonantismus, laryngální teorie, kořen, ablaut, reduplikace, hlásková responze, kontinuant
3. Shody mezi jazyky; etymologický slovník
indoevropská pravlast, indoevropské jazyky
4. Co je metoda Wörter und Sachen
směr Wörter und Sachen – historie;
metoda sémantických paralel
5. Typy sémantických změn
sémantická specializace, sémantická generalizace, přenášení významu (metafora, metonymie, synekdocha), enantiosémie
6. Výpůjčky a kalky
zpětné přejetí, několikeré přejetí, kulturní slovo, evropeismus/internacionalismus, kalk gramatický, kalk sémantický, kalk frazeologický, hybridní kalk
7. Tabu a jevy s ním související
noa, eufemismy, tabuová generalizace, tabuová nápodobě, captatio benevolentiae, tabuová antifráze
8. Lidová etymologie
asonance, aradikace, adideace, bakalářská etymologie, malapropismy
9. Elementární příbuznost
neutralizace, desonomatopoizace
slova zvukomalebná, slova pohyboválně, slova lalická
10. Zpětné postupy a zpětné postupy mylné,
kontaminace, desuffixace, deprefixace
11. Hláskové změny
asimilace, disimilace, anaptyxe, epenteze, metateze, palatalizace, asibilace, sonorizace, rotacismus, hiát, kontrakce, redukce, synkopa, proteze